

FOLK OG LAND

Nr. 25 - 4. årg.

Lørdag 23. Juli 1955

Løssalg 50 øre

Sensasjonell promilleprøve på rettsstaten vår

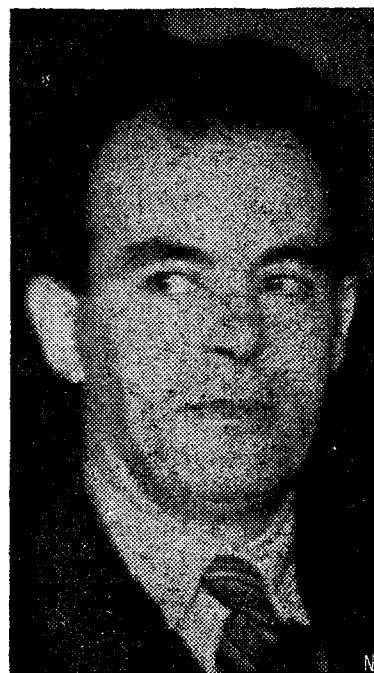
LEIF WÆRENSKJOLD HAR HEVDET:

Etter krigen ble middelalderske straffemetoder innført uten fri debatt, uten å spørre folkeviljen. All opposisjon, alle begrunnede protester ble undertrykket.

Som meldt i «Folk og Land» nr. 24 vant Torolv Fanebust i Oslo byrett den privat anlagte injuriersak som han anla mot redaktør Walter Wilson som ansvarlig for Høyres pressekontor. Vi minner om at Wilson i første omgang, ved dom av 5. des. 1953 ble frifunnet for søksmålet, men Fanebust anket saken til Høyesterett, som opphevet byrettens dom, slik at saken på nytt kom til behandling i Oslo byrett, altså etter samfulle 9 år!

Vi gjengir etter Fanebusts egen avis: Den nye dom går ut på at en rekke injurierende uttrykk i Høyres Pressekontors utsendte artikkel av 5. september 1946 om Fanebusts tidsskrift Paragraf 100 kjennes døde og makteløse. I erstatning for ldt skade ved de ærekrenkende beskyldninger ble redaktør Wilson dømt til å betale til redaktør Fanebust 5000 kroner. Til kunnngjøringen av domsslutningen i offentlige tidender må redaktør Wilson betale 300 kroner og i saksomkostninger

Stødig kar!

Det kostet ham 9 år å vinne saken

fra fru Vera og disponent Bjørn S. Johannessen, den samme disponenten som ble skygget og arrestert av gestapo sommeren 1943 på grunn av den skriftlige bevisen som hadde illegale kontakter i Stockholm og Berlin, hadde oppnådd pass for en 3 ukers forretningsreise til Berlin via Sverige). Hans arrestasjon førte til oppne-

hadde forutsett et slikt resultat, tross han var seg bevisst at det var dødsstraff for å forlate landet illegalt i 1943. Når derimot Eidsivating lagmannsrett av juni 1946 hevder at advokaten under sin aksjon hadde utvist tilbørlig aktsomhet, mens den fant det grovt uaktsomt av meg å omtale forholdet i «Paragraf 100» den 10. oktober 1946, da forekommer det meg fremdeles at retten i samme åndedrett har vurdert en aktsomhet i høyeste grad ulikt. (Dommere var dengangen lagmann Hjelm Hansen og sorenskriverne Harbeck og Wiesener). Jeg nevner dette i parentes, fordi jeg mener XU-saken har en viss

tilknytning til den nesten 9 år gamle saken som nå endelig har fått sin avgjørelse i Oslo byrett.

Hilsen fra Bergen

Den neste hilsen kom pr. brev fra pensjonert politimester Hans Olsen, Minde ved Bergen:

— Jeg tillater meg å ønske Dem til lykke i anledning av at De vant saken mot W. W. Det skal bli interessant å lese domsutskriften. Den kommer vel snart både i Deres blad og i andre aviser. — Afæren som det gjelder ligger jo nu flere år tilbake i tiden, så de fleste detaljer er nok

Forts. side 3

Hvem har ansvaret for at våre sjøfolk til hvert valg blir politisk voldtatt?

Heime og ute

- Det blir rettssak mot rektor Tore Linge i Porsgrunn.
- Porsgrunn er en prima by, hvorfor da en slik rettssak?
- Linge er dyktig som skolemann, dertil norsk-norsk.
- Den russisk-britiske fiske-riavtale er satt ut av kraft.
- Frihetsbevegelsen i Nord-Afrika tiltar i styrke.
- «Larviksfjord» satte i sin tid en nifs rekord.
- Båten brant i to måneder og 10 dager.
- En aksjon for moralsk opprustning er i gang i Japan.
- Finland har modernisert sitt havneanlegg i Hangø.
- Kina arbeider meget drastisk for å minske forbruket.
- Moskva bygger idrettsanlegg for 250 000 mennesker.
- Det ventes bra med molter i år. Blomstringen lover godt.
- Kirsten giftekniv er på nytt ute etter Sonja Hennie.
- Hennes nye beiler er James Bryant, millionær fra Texas.
- Danmark har begynt å bygge sin første elektrohjerne.
- Russerne bygger fjernsyns-sender i Arkangelsk.
- Den kommer antagelig til å dekke hele Finnmark.
- På 10 år har vi fått 18 nye skingsadlerer.

Hvorfor er det ikke likhet for loven?

Statsadvokat Andreas Cappelen (18. 3. 1947): «... hvor der er tale om en fremtredende norsk næringsdrivendes forhold til okkupasjonsmakten... Når næringslivets menn med tilslutning av de faglige organisasjoner ikke valgte den brente jords politikk, var konsekvensen en linje som innebar tilretteleggelsen av et slags samarbeide med okkupasjonsmakten.»

Av Sakfører ALEXANDER LANGE

Den herskende fest- og jubileumsklikk i Norge har sannelig meget å takke den fremsynte bergenser og framragende næringsdrivende, skipsreder Thomas Falck jr. og Det Bergenske Dampskibsselskab for. — Falck rømte ikke fra sine plikter i Norge i farens stund. Han viste troskap mot sitt

FOLK og LAND

På grunn av trykkeriets ferier vil avisen i tiden august og september forelegge slik:

6. aug.	kommer nr. 26
20. aug.	—>— 27
3. sept.	—>— 28
17. sept.	—>— 29
1. oktbr.	—>— 30

Etter dette tidspunkt fortsettes igjen med ukentlig avis, slik at årsabonnementet som vanlig vil omfatte i alt 40 nummer.

Bladet går gjerne i trykken tirsdagene forut for påtrykt dato, vær derfor ute i god tid med innlegg og annonser.

Alminnelige mennesker tenker bare på å tilbringe tiden, talentfulle mennesker på å

Alminnelige mennesker tenker bare på å tilbringe tiden, talentfulle mennesker på å bruke den.

HENRIK IBSEN

Ny skatt

Fra neste år skal vi betale skatt av hjemmehyggen, hvis den kan takseres til mer enn 20 000 kroner. Stortinget fikk tid til å vedta det før det tok seg ferie, for Stortinget har det aldri så travelt at det ikke har tid til å gi oss en ny skatt. Og det Stortinget ved denne anledning vedtok var en forandring i skatteloven som fastslår, at det innbo og annet løsøre som er verd over tyve tusen, skal legges til formuen og beskattes som sådan. Statsmaktene synes ikke det er nok at vi betaler omsetnings-skatt av alt det vi anskaffer oss til hjemmets pryd og forskjønnelse. Nå skal vi på en måte ha skattefuten sittende i stuen hele tiden, hvis verdien av vårt beskjedne rørlige gods overstiger omtalte beløp.

**Hvem har
ansvaret
for utenriks-
ministerens
stadige
reiser?**

**Hva er det han
reiser etter?**

**Hva koster det
alt sammen?**

busts tidsskritt Paragraf 100 kjennes døde og makteløse. I erstatning for lidd skade ved de ærekrenkende beskyldninger ble redaktør Wilson dømt til å betale til redaktør Fanebust 5000 kroner. Til kunnngjøringen av domsslutningen i offentlige tidender må redaktør Wilson betale 300 kroner og i saksomkostninger må han betale 2000 kroner til Fanebust.

Etter at dommen sto gjengitt i dagspressen, strømmet det lykkønskninger inn pr. telefon, brev og telegram. Førstemann på telefonen var o.r.saksfører Ueland i Stavanger. De første telegrammer kom fra Oslo, bl. a.

Det kostet ham 9 år å vinne saken

fra fru Vera og disponent Bjørn S. Johannessen, den samme disponenten som ble skygget og arrestert av gestapo sommeren 1943 på grunn av den skriftlige begjæringen om utreiseforbud med politiets mellomkomst, som advokat Sven Arntzen tilstillet NS-lensmannen i Nordstrand, da det ifølge advokatens påtegning måtte befryktes at disponenten hadde til hensikt ikke å vende tilbake. (Herr Johan-

sen som hadde illegale kontakter i Stockholm og Berlin, hadde oppfiadd pass for en 3 ukers forretningsreise til Berlin via Sverige). Hans arrestasjon førte til opprulling av motstandsgruppen XU. — Det var en av de mest omfattende, kanskje den mest omfattende opprulling gestapo hadde i Norge under hele okkupasjonen, og den ble seks manns bane.

Det er hevet over tvil at advokat Sven Arntzen ikke

Unormale tider

«Folk og Land» er helt på linje med kollega Landmandsposten, som skriver:

De fleste av oss som lever i dag har aldri hørt snakk om annet enn unormale tider, iallfall i den alderen da man vanligvis reflekterer over slike begreper.

Først var det krigsfaresom gjorde tidene unormale, så ble det krigstiden, så ble det da omsider etterkrigstiden og nå til slutt er et blitt utviklingen ute i verden som gjør forholdene unormale. Bare vi kommer tilbake til normale forhold — —, sier vi med lengsel i blikket og mener en tid da alt er bare herlighet og glede. For vårt land ser det ut som alle forhold skal karakteriseres som unormale, ja, at man til og med skylder på unormale tider, når grunnen er manglende evne til å mestre forholdene. Og slik kunne en vel filosofere i det vide og brede og til slutt komme til at selv det som ansees for å være unormalt, blir normalt, når det har vart lenge nok.

Vel, om man nå legger i det normale at forholdene skal være så noenlunde ak-

septable for de fleste, så kan man iallfall si om vårt jordbruk at det har opplevd bare unormale tider den siste menneskealderen. Vi minnes gjeldskrisen i 20-årene. En jevn bedring fram mot siste krig. Krigens med alle dens vanskeligheter. Krigens slutt da iallfall vi unge så forventningsfullt fram mot en dag med normale forhold, og så kom nedvurderingen av vår modernæring som vi fikk i de følgende 10 år.

Løfter og løfter — skuffel-

Vi har nogle Rødder i vor Jord, dem kapper vi ikke, det er de som gjør at vi står.

KNUT HAMSUN

ser og atter skuffelser har fylt tilværelsen for jordbrukets folk. Løfter om likestilling som de siste årene er blitt til det motsatte. Snakk om sikret avsetning som er blitt til vanskeligheter med avsetningen av et beskjedent overskudd. Økte inntekter som er blitt spist opp av økte utgifter. Håp om arbeids-

Fortsettes inne i bladet.

lige organisasjoner ikke valgte den brente jords politikk, var konsekvensen en linje som innebar tilretteleggelsen av et slags samarbeide med okkupasjonsmakten.»

Av Saksfører ALEXANDER LANGE

Den herskende fest- og jubileumsklikk i Norge har sannelig meget å takke den fremsynte bergenser og framragende næringsdrivende, skipsreder Thomas Falck jr. og Det Bergenske Dampskibsselskab for. — Falck rømte ikke fra sine plikter i Norge i farens stund. Han viste troskap mot sitt rederi, sin by (og seg selv). Han ble på sin post i full virksomhet — både under de 62 dagers særdeles spredte fektninger og under okkupasjonen. Takket være menn som Ths. Falck jr. har Norge adskillig godvilje, ikke bare i Storbritannia — USA, men også i Tyskland — Sovjetunionen... Han har ikke fremkalt okkupasjonen, for den nøytralitetskrenkende TONNASJEAVTALEN — millom anna — kommer på den norske regjeringens kappe! Takket være menn som Falck kunne den herskende klikk vende tilbake til et velordnet Norge, da faren var over for denne gang.

Da tyskerne var lurt inn i landet og britene rømmet sitt utlagte åte etter planen, — svor Falck sikkert innett for seg selv: Hva som enn skjer — B.D.S. og Falck junior skal ikke gå til grunne... Han har i lang tid med realistens faste — ja geniale — hånd ledet Bergenskens innen- og utenrikspolitikk, og i forhold til ham er den herskende klikk rene sinker — grunnet anglo-amerikansk hjernerystelse! Selv om det hele anrettes i Halvard Manthey Langes kultiverte og veltalende regi.

Skipsreder Falck er meget lovlydig, jo lystreer nesten i blinde loven for det høyere næringsliv under alle flagg.

PENGER STINKER IKKE

Han er enig med Bernard Shaw i dennes forord til filmutgaven av «Major Barbara», at menneskets største on-

Forts. side 4

— Det ventes bra med molter i år. Blomstringen lover godt.
— Kirsten giftetkniv er på nytt ute etter Sonja Hennie.
— Hennes nye beiler er James Bryant, millionær fra Texas.
— Danmark har begynt å bygge sin første elektroherje.
— Russerne bygger fjernsyns-sender i Arkangelsk.
— Den kommer antagelig til å dekke hele Finnmark.
— På 10 år har vi fått 18 nye skipsrederier.
— Moderne bygg skal reises på branntomten i Bergen.
— Peron har gått inn for forsoning og samarbeide.
— Det tegner fortsatt bra for vår treforedlingsindustri.
— Biltrafikken fra utlandet har økt 25 pst. fra i fjor.
— Nord-Norge må få eget teater, sier Troms fylkesting.
— Hvert 5. sekund starter et rutefly et sted i verden.
— En 18 års jente har klart å svømme over Eriesjøen.
— 2000 danske sjøgutter skal utdannes i Norge.
— De vil bli tilpliktet å ta hyre med norske skip.
— Men Danmark vil nødig gi slipp på ungguttene sine.
— Fortsettes inne i bladet.

Dårene kan nok kritisere, men ikke handle forstandig.

HEBBEL

— Gjør dette til et gullkantet papir for Din avis —

Sendes i lukket konvolutt.

TIL «FOLK og LAND»s OFFENSIV-ARKIV AV 7. JUNI 1955

Kierschowsgt. 5. Eller postboks 3214, Oslo.

Jeg har gjort min plikt, hermed en ny abonnent på vårt blad.

Send «Folk og Land» til:

Postadressen er:

Jeg har mottatt betaling for tiden 30. juni—30. desember med kr. 10.— eller med tillegg for lukket sending kr. 15.—, eller for tiden 30. juni 1955 til 30. juni 1956 med kr. 20.— — eller med tillegg for lukket sending kr. 30.— (stryk det som ikke passer).
Jeg påtar meg å ordne innbetalingen med postanvisning, sjekk, pengebrev, eller med giroblankett til nr. 16450.

Vennlig hilsen:

Min adresse:

Til påføring av oss:
Dette dokument innkommet som nr.

Dato:

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Ansvarlig redaktør Johannes Kringlebotn

Ingen trenger å være i tvil om våre retningslinjer

Vi krever først og fremst revisjon av rettsoppgjøret av 1945. Vi har presisert det gang på gang, men en god ting kan ikke sies for ofte.

Uttrykket landssviker i forbindelse med oss som sluttet opp om NS-programmet, skal utgå, sannhet og rett krever det. Et minimum av rettferdighet krever dessuten at rettskrenkerne av 1945 må bli stillet til ansvar for sine forbrytelser mot rettsstat og samfund, det blir ingen balanse i oppgjøret ellers.

Enkelte vil kanskje sukke tungt og oppgitt: «Men det er da en uløselig oppgave». Det er det slettes ikke. Rettskrenkerne var i antall langt ferre enn NS, noe som vårt folk nå etterhvert er begynt å bli klar over. Rettsstaten øvet bedrageri og vold mot oss. Da må den selv finne seg i å stå til rette når timen slår.

Hovedkampen ligger foran oss, ikke bak oss. Og vi må ikke slappe av på noe punkt. «Folk og Land» er et kamporgan, og vi akter å føre kampen videre, ikke med gape-

streker eller tomme slag i luften, heller da på «kanten av klubba», som sokneprest Alfred Eriksen kalte det, når han gikk til angrep. Det nytter nemlig ikke med talemåter overfor de motstandere vi har å gjøre med. I kamp mot løgn og urett er det bare et middel som duger: realiteter, offensivånd og offervilje.

Vi venter at myndighetene vil forstå vår oppgave. Livsvarig utstøtelse er en såpass alvorlig affære at god statsmannskløkt burde tilsi samarbeide med oss, istedenfor kjepper i hjulene. Vi er begge parter interesserte i å nå frem til reelle og brukbare resultater.

Men vi for vår del har praktisk talt bare vårt blad til å føre kampen med. Derfor må alle og enhver støtte oss i vårt daglige arbeide, assistere oss med stoff som kan tjene til å dokumentere hulheten i rettsoppgjøret og aktivt medvirke til å rehabilitere vår utstøtte folkegruppe. Samt med å spre «Folk og Land» til stadig nye områder av land og rike.

Tidens store åndelige oppgave

er, sier Sigurd Høel i et intervju med «Minerva», å finne frem til et nytt trosinnhold som er så enkelt og overbevisende at det kan engasjere menneskene fullt ut. Vi må bygge opp der de forrige generasjoner rev ned. - Høel skjønner med andre ord at nå er det

Fiane-saken opp i Stortinget?

Sokneprest Eystein Poulsen i Vikersund har sendt Stortinget en rapport angående Fiane-saken og håper at ting-

Sannheten tåles ikke, fastslår Karl Seeland

Han har intet svar fått på sine henvendelser

Kirkestatsråden, biskop Smemo eller andre geistlige som var omhandlet i mine artikler eller mine åpne brev, har ikke dristet seg til å svare på det som er skrevet, og det må vel da forstås derhen at alle sammen er erkjent som riktig og derfor hverken forsoøkt benektet eller tilbakevist, fordi de er fakta!

Etter hevdvunnen regel må

man ha rett til å konstatere dette, når motparten har fått beskyldningene offentliggjort og dessuten tilstillet brev og vedkommende aviser direkte i rekommandert sendelse.

Man bør derfor kunne gå ut fra, at landets høyeste myndigheter og vedkommende personer finner det forenlig med deres geistlige stillinger at der med rette kan

føres slike beskyldninger mot dem som for eks. mot landets høyeste biskop, herr Johs. Smemo, som er fastslått i prost A. E. Hedems brev til kirke departementet av 29/12 1952 og i hans artikkel av 6. november 1954 i «Folk og Land» sålydende:

«Da biskop Smemo etter å ha tiltrådt Oslo bispestol holdt sin første gudstjeneste i Oslo domkirke, uttalte han med henblikk på okkupasjonsens begivenheter at biskop Berggrav hadde vært «den rette mann på den rette plass i det rette øyeblikk». Med henblikk på herr Berggravs nevnte adferd tør vel dette være en såre dristlig uttalelse, og den må antas skjedd for å dekke over fremstående kirkemenns ansvar og moralske svikt under kirkekampen. Det kan nemlig neppe være tvil om at hos disse var inntrådt en ganske alvorlig moralsk devaluering.

Det kan således nevnes for herr Smemos vedkommende at det under personlig ansvar ble uttalt i skrivelse av 29. desember 1952 til kirke departementet vedrørende samme herr Smemo, at han må «antas at han har gjort seg fortjent til å bli karakterisert som en lumpen, samvittighetsløs, infam bakvasker», og at gjenpart av skrivelsen samtidig var blitt herr Smemo tilstillet.»

Artiklene i «Folk og Land» er tilstillet både kirke departementets sjef, samt biskop Smemo og de andre i artikelen nevnte personer, så det kanskje anses som pryd for deres geistlige virksomhet,

hva de er beskyldt for, men hva mener «kristenfolket» og den almene mann? Er det for en sådan ledelse at det norske folk bærer byrdene og utgiftene ved Statskirken, og kan det anses stemmende med den religion som de sier seg å forkynne?

I Trøndelagen sitter fremdeles en biskop Fjellbu, som i begeistringens rus plaserte sovjetfanen på høyalteret i Nidaros domkirke, og tross de begivenheter som for andre fortøner seg som en skam for en sivilisert nasjon i mai-dagene 1945, trodde han å befinne seg i Paradis, — så kan man få et lite begrep om hvorledes denne prelat forestiller seg Paradisets salighet.»

*

På side 10 i Havig-Gjelseths bok «Sannheten frigjør» spør forfatteren: «Hvordan kan de verdslige mennesker få respekt for kristendommen, når ikke engang kristne ledere vil en slik granskning?»

Det gjaldt den gang en helt annen sak, men den samme skyhet for å klarlegge sannheten og ta dens resultater til etterfølgelse gjelder også de av meg anførte tilfeller.

Nei, sannheten tåles ikke, og en granskning kunne jo få katastrofale følger for «fusket, usannheten, hykleriet, ærgjerrigheten, forfengeligheten, maktsyken og ikke minst den pastorale misunnelse (invidia pastoralis), som har rådet innen kirken» — for å tale med pastor Karl Vold i hans bok «To kirkehøvdinger» (side 11).

Karl Seeland.

DIE WILDENTE

— bladet for

fhv. krigskorrespondenter

I Hamburg sitter en tålmodig mann ved navn Günther Heysing og strever med et praktfullt, lite informasjons-tidskrift for tidligere krigskorrespondenter. Bladet inneholder et rikholdig artikkelstoff med flust av illustrasjoner, bokkronikker, reisebrev og meget av interesse. Det har også egne spalter for etterlysning av savnede kamerater. Selv fant jeg ved bladets hjelp igjen et par gode venner fra Holland.

Mange av de tyske krigskorrespondenter som leverte stoff til bladet, er idag menn i betydelige journalistiske stillinger, forfattere og globetrottere, så det er i regelen virkelig kvalitetsstoff som serveres.

Tross alt dette koster det ingen ting å abonnere på «Die Wildente»! Redaktør Heysing baserer arbeidet utelukkende på frivillige bidrag, og sender sitt interessante blad ut gratis til alle som har deltatt i en eller annen PK-gruppe. Riktignok kommer det ikke ofte — ca. hvert kvartal — men det er godt gjort likevel.

Hvis det er noen norske fhv. PK-folk som gjerne vil ha «Die Wildente» tilsendt, skal de bare skrive til bladet under adresse: Postschliessfach 1262, Hamburg 8.

PK-mann

Fra leserne

Hr. redaktør!

Vi er en flokk på 100.000, eller rettere sagt vi var det, og teller idag langt flere. Derfor burde vår avis «Folk

Livet går sin gang i gamle Norge

Brudeparet Sverre Stenersen og Edel Grimsbo, Målselv. Som det kunne sømme seg for norsk skisports beste kombinertløper og hans elskede, bærer de fra kirken og vielseshøytideligheten sine

vakreste blomster i gjeve sølvpokaler brudgommen har vunnet i dyst med verdens beste skiløpere. Bryllupsgjestene var mange, blant dem også slekt og venner til lesekreten i «Folk og Land».

Takk, alle kjære venner,

Tidens store

åndelige oppgave

er, sier Sigurd Høel i et intervju med «Minerva», å finne frem til et nytt trosinnhold som er så enkelt og overbevisende at det kan engasjere menneskene fullt ut. Vi må bygge opp der de forrige generasjoner rev ned. - Høel skjønner med andre ord at nå er det revet ned nok, nå må det bygges. Men det skal altså være noe nytt. Den gamle kristentro duger ikke, mener han. Vi for vår del antar at kjærlighetens evangelium holder, bare det blir anvendt i ånd og sannhet.

Flott levert av Bø i Telemark!

Her om dagen sendte bonde Ketil Eika oss 10 nye tångarar frå Bø, og han trur seg til å koma med enndå fleire. Gode menn i dei andre Telebygdene burde ikkje vera snauare dei heller, hei på deg, meieristyrar Goderstad og dr. Spockelii!

Fellesreiser for bladets lesere?

En flokk reiseinteresserte Oslodamer har spurt oss om vi kan påta oss å arrangere bilreiser til f. eks. Sverige i løpet av ettersommeren og høsten? — Jo, det er ikke umulig. Vi vil i hvert fall undersøke hvordan det eventuelt kunne ordnes, og skal derfor komme tilbake til dette i et senere nr. av «Folk og Land».

Det er større forskjell på et menneske og en orangutang enn på en løve og en ringorm. For løven, apen og ormen mangler alle i høy grad det som mennesket har: ordet, talen, kunsten o.s.v., og bare mennesket gjør seg tanker om liv og død og hva der ligger over og under og i selve eksistensen og tilværelsen.

Hemming Kehler.

Fiane-saken

historie, 2014

opp i Stortinget?

Sokneprest Eystein Poulsen i Vikersund har sendt Stortinget en rapport angående Fiane-saken og håper at tingmennene vil reagere positivt i en for samfundet så lite flatterende sak.

Wilson-saken

også til Stortinget!

Redaktør Fanebust har med en følgeskrivelse sendt Stortingets representanter den samme redegjørelse som «Folk og Land» idag bringer. Mere derom i neste nr.

Hvorfor er det ikke likhet for loven?

Ths. S. Falck jr. er ikke bergenser, men Stavanger-mann. — Uttrykket: «Med en seig rem av Hansahuden» er ikke genealogisk riktig. Skal stå: «Med sin sikre sans for realiteter» o.s.v..

En ting til: Sitatet av Statsadvokat Cappelens innstilling om direktør Falcks forhold til det tyske sikkerhetspolitiet er ikke tilstrekkelig. Det heter i Suleng, hefte 1, midt på side 10:

«Som nevnt har politiet foretatt en meget omfattende og grundig etterforskning for å bringe på det rene om det ligger noe lastverdig i direktør Falcks opptreden overfor Det tyske Sikkerhetspolitiet. Resultatet av disse undersøkelser har ikke ført frem til noen siktelse, men slik som forholdet omtales i den foreliggende innstilling fra politifullmektig E. Kristjansson, må man få det inntrykk at det kleber noe klanderverdig ved direktør Falcks opptreden som såkaldt Vertrauensmann. Det er derfor grunn til å komme nærmere inn på denne side av saken», og så følger en slik redegjørelse.

A. L.

Brudeparet Sverre Stenersen og Edel Grimsbo, Målselv. Som det kunne sømme seg for norsk skisports beste kombinertløper og hans elskede, bærer de fra kirken og vielseshøytideligheten sine

vakreste blomster i gjeve sølvpokaler brudgommen har vunnet i dyst med verdens beste skiløpere. Bryllupsgjestene var mange, blant dem også slekt og venner til lesekreisen, i «Folk og Land».

Takk, alle kjære venner,

for alle de gaver, blomster hilsner og alt annet som overveldet meg på syttiårsdagen.

Jeg greier nokk ikke å tak-

ke hver enkelt før langt utpå høsten, og noen vet jeg ikke adressen på, så ta foreløpig min dypfølte takk på denne måten.

Karl Holter.

I neste nr. av Folk og Land:

Karl Seeland: Ad. professor Frede Castbergs utredning over begrepet konstitusjonell nødrett.

Kitty Mürer: Noen betraktninger omkring Billy Graham og den nye vekkelse.

R. F. - en normann i Tyskland: Brev om "fredsfesten".

Fabrikkveier

Bjarne S. Schau,

Tistedal pr. Halden, døde 25. juni, etter et kort sykeleie, bare 59 år gammel. Årsaken var at han ble angrepet av en ondartet infeksjon, og en hård lungebetendelse fulgte. Bisettelsen fant sted 30. juni, med deltagelse av en stor familie- og venneskare. En mengde vakre blomster ble lagt på båren. Fabrikkeier Schau var en helstøpt og grei kar, som også «Folk og Land» kunne telle med blant sine beste venner. Fred og velsigning over hans minne!

Mellom venner

— Oslo: Kronprinsens flagg vaier over Slottet under Kongens sykdom.

— Redaktør Conrad Ruud klarte seg over all forventning bra på Bærums sykehus, og samler nå ny styrke på rekreasjonshjemmet i Vikersund.

— Gift arbeider i USA tjener gjennomsnittlig 70,12 dollar om uken, d.v.s. 490 kroner. Ugift arbeider tjener 440.

— Vår venn, tidl. fylkesskogmester Håkon Sætrang, skammelig vraket 1945, er atter i skuddet. Har i sommer, sammen med førstmann og skogteknikere i Aust-Agder vært på lærerik studietur i Sverige.

— Oslo-mannen Erik Bergaust

og at gjennpart av skrivelserne samtidig var blitt herr Sme-mo tilstillet.»

Artiklene i «Folk og Land» er tilstillet både kirkedepartementets sjef, samt biskop Smemo og de andre i artik-kelen nevnte personer, så det kanskje anses som pyrd for deres geistlige virksomhet,

skriver i Aero Digest at russerne nå har et prosjektil som kan fyres av fra en ubåt i undervannsstilling og nå mål inntil 22 mil borte.

— Ikke til å undre seg på: Is-landingene er engstelige for å miste sin egenart, etter at flere tusen sivile amerikanere har blandet seg med befolkningen.

— Islandingene er også engstelige for at flyplassen ved Reykjavik skal bli krigsmål.

— Det er sagt om våre kvinner at de er samfunnets kraftreserver. Sto det til staten kunne de risikere å bli brukt som valutareserver.

— Det skjønneste av alle blomster er smilet, sa Wergeland.

— De statsstøttede teatre koster oss fra 2,50 til 7,50 pr. solgt billett. Det svarer til 936 kroner for hver sitteplass!

— En slags NATO-ordbok er kommet hos Fabritius. Den er laget av Ingvald Marm og heter: Engelsk-amerikansk-norsk!

— Bonde Anders Hafskjold forteller at formuen i Lier nå er skrevet opp med 25 millioner kr. Det er en lettvinnt måte å gjøre det på!

— Vi tar hatten av for eiendomsmedler Otto Falkenberg, Oslo, som i sommer har tatt svømmeknappen for 17. gang. Han er født 9. januar 1885. Sannelig går han svømmesjefen Polly» en høy gang!

— Georg Skogen, lensmann i Lier under okkupasjonsårene, har greidd å skape seg et nytt fundament i Argentina. Hans hovedprodukter er mais og bomull.

— Har du noen tanke om fiskerikdommene rundt vår lange kyst? Ifjor ble det fanget 1,864,039 tonn, eller omlag 600 kilo pr. innbygger.

— En leser av «Folk og Land» spør hvilken kompromiss regjeringen og N. Skogelerforbund i år ble enige om. Svar: Kr. 79,00 pr. kbm. for midtmålt grantømmer.

«usket, usannheten, hykleri, ærgjerrigheten, forfengeligheten, maktsyken og ikke minst den pastorale misunnelse (invidia pastoralis), som har rådet innen kirken» — for å tale med pastor Karl Vold i hans bok «To kirkehøvdinger» (side 11).

Karl Seeland.

Derav går 9 kr. til investeringsavgift. De tilsvarende tall ifjor var 67 og 4.

— I løpet av året skal alle slags reklameplakater langs veier utenfor tettbebyggelsen fjernes, ifølge en ny bestemmelse. En har funnet at reklamen virker sjennerende på naturen og utsikten, og flere av plakatene omkring er også gamle og stygge.

— Den kjente Oslo-lege dr. med. J. Heimbeck var av dem som anbefalte en viss reservasjon da helsedirektør Evang hastet med å bestille kostbar og umoden Salkvaksine til Norge. Dr. med. Heimbeck må vel nå sis å stå med palmer i hendene. Etter at en rekke land har avbestilt Salkvaksinen har også England i disse dager tatt samme standpunkt.

— Olav Bø's doktoravhandling om «Heilag Olav i norsk folketradisjon» er sendt ut i bokform av Det norske Samlaget.

— Vårt traktor-samfund makter meget, men kua har hittil vært alene om å skaffe melk.

— Statsbanenes forsøk på å plante bergfuru på Saltfjellet har vist seg å være helt mislykket.

— Tidl. lærerinne Sofie Herstad, Oslo, har hatt 3 styrkende uker hos dr. Nolfi i Humlebakk pr. København.

— Norges tilskuerkvote til vinterlekene i Cortina er satt til 600.

— En abonnent spør hvor han skal få tak i Sjur Lindebrekkes foredrag på Bankforeningens årsmøte. Svar: Det er i sin helhet inntatt i «Økonomisk revy» nr. 5.

— Årsveksten ligger langt tilbake over hele landet. La oss håpe på en god innspurt. Bare gartnerier og hager med vanningsanlegg har hatt full nytte av sommervarmen.

— En venn av «Folk og Land» spør etter fru Dina Staves adresse. Her er den: Ituzaingó 505, villa Ballester, Prov. de Buenos Aires, Argentina.

— Det blir en stadig større gruppe av de eldre i jordbruket. Vi har hørt om meierier hvor gjen-

lach 1202, Hamburg 8.

PK-mann

Fra leserne

Hr. redaktør!

Vi er en flokk på 100,000, eller rettere sagt vi var det, og teller idag langt flere. Derfor burde vår avis «Folk og Land» nå har vært blant landets største — om rett var! Grunnen til at så ikke er tilfelle kan være så mange, jeg skal ikke komme inn på dette i denne omgang. Men vi vil alle ha oppreisning og må ville midlet!

Den omlegning som i den siste tid har funnet sted i «Folk og Land» mener jeg er helt riktig. Men vi må ta oss på tak å gjøre bladet mer kjent i bygd og by.

H. A. Stridsklev,
Grønsholt, Eidanger st.

Hr. redaktør!

«Folk og Land» held fram med sterk front mot rettsvikarane. Det må du ikkje gjera, fåmingen! Eg ser du let bladet koma med meir norsk stoff enn før, nei, la oss heller få amerikanske, tyske og russiske saker. Du slær inn på humanisme og opplysning. Eg kan ikkje tru du er med dine fulle fem. Eg protesterar villt og vil klaga til bladeigarane.

Oslo, 16. juli 1955.

Bakstrevar
som berre fekk 15 år.

nomsnittsalderen på leverandør-ene ligger omkring 70 år, og om bygder hvor 30—40 % av brukene er bortforpaktet. Det forundrer oss derfor at så få synes for alvor å se den situasjon vi vil ha i mange bygder om 10—15 år

Det ualminnelige skjer ikke på alminnelig vis.

GOETHE

Eventyret om «SOLBRIS»

Noen innbundne eksemplarer av denne muntre bok om den eventyrlige flukten fra Norge til Argentina, er ennå å få kjøpt hos

SVERRE JACOBSEN - IIseng

Prisen er kr. 13.00. Portofritt ved forskudd

Hver ny annonse

er et ufeilbarlig økonomisk middel til å løfte «Folk og Land» opp fra menighetsbladens metoder og begrensede virkeområde til å bli

ET RIKSORGAN

for landets frie velgere.

Det er intet våre motstandere mere frykter enn at bladets venner skal oppdage småannonsenes betydning.

Kjøp og salg av trelast

ERLING OKKENHAUG

Fanebust-saken

Forts. fra side 1

gått meg av minne, — men jeg husker at jeg ikke likte det angjeldende skriveri om Dem, og at jeg som ivrig høyremann syntes det var bedrøvelig at en framtreddende høyrelederskaper kunne skrive slik.

Minde pr. Bergen, den 24. juni 1955.

Hjertelig hilsen
Hans Olsen,
politimester (pensjonert).

Etter denne hilsen har jeg forsøkt å peile Dem litt inn, herr politimester! Ved henvendelse til Rogaland politikammer har jeg fått vite at De var politimester enten i Follo eller i Sarpsborg, men at De flyttet til Fana, da De ble pensjonert for 2—3 år siden.

Og nå kan jeg fortelle Dem og trøste Dem med at den giftige meddelelsen med en rekke injurierende uttrykk som alle hadde det til felles at de var usanne og publisert i ond hensikt, ikke var skrevet av redaktør Walter Wilson i Høyres Pressekontor eller av noen redaktør i det hele tatt!

Pinlig situasjon

Etter å ha opptrådt i syndebukkens rolle i 8 år og 10 mnd. fant redaktør Wilson situasjonen så pinlig for seg i byretten for noen uker siden, at han under sin partsforklaring innrømmet at: «Jeg har ikke skrevet meddelelsen». — Den var mottatt «fra politiet». — «Jeg mente derfor det var et forhold som hørte inn under politiet, og jeg kunne av samme grunn ikke gå med på å distribuere det dementi Fane-

serie oppdiktige beskyldninger, som både byretten og Høyesterett enstemmig har slått fast at de er injurierende i lovens forstand. Sannhetsbevis er ikke ført for noen av beskyldningene.

Hva var hensikten?

Hva kan så hensikten ha vært med denne skumle form for «meldingstjeneste for pressen»? For min del har jeg aldri tvilt på at hunden ligger begravd i den lakoniske bemerkningen: «I hvert fall ikke i de nummer som hittil er kommet ut». Dette tydet på engstelse for at jeg kunne bli farlig nærgående i min kritikk overfor disse glasshus. Bl. a. var jeg i den tiden begynt å gå årsakene til opprullingen av XU etter i sømmene.

Som jeg har forklart både i lagmannsretten og i byretten, oppfattet jeg denne form for «meldingstjeneste til pressen» som et skudd for bagen, men etter moden overveelse fant jeg at jeg burde la min egen gode samvittighet veie mer enn påtalemyndighetens skremser.

Og etter at redaktør Wilson nå har forklart retten at han ikke har skrevet intervjuet, men bare mottatt det fra politiet som «et ledd i den daglige meldingstjenesten til pressen», kommer det hele i et nytt lys. I realiteten er det jo da politiet som er den egentlige injurant, og for politiet er det staten som sitter med ansvaret, ikke syndebukken i H. P.

Kriminalseifen tre-

Terror fulgte

Morgenbladet slo attentatet opp uner 3-spaltet overskrift på 1. side lørdag 7. september 1946. Hvordan dette kunne gå til er en gåte. Såvidt vites har Morgenbladet i sitt lange og forholdsvis hederlige levnetsløp aldri gitt plass for noe tilsvarende. I angrepet var det ikke gjort det aller ringeste forsøk på å argumentere mot «Paragraf 100». Hele oppkoket bestod av de frekkeste usannheter i den hensikt å frarøve meg den for min tilbørlige kritikk og opposisjon nødvendige tillit. For å komme meg mest mulig til livs ble denne «meldingstjeneste» ikke bare kolportert til høyrepressen, den ble også utsendt gjennom NTB og AP, — hvoretter Jørgensens trykkeri i Horten, som framstilte mitt tidsskrift, ble overøst med anonyme trusler pr. post og telefon og så seg nødt til å si opp trykkeavtalen.

Godtroende vitne

Det hører med til bildet at daværende riksadvokat Sven Arntzen under begge byrettsforhandlingene har opptrådt som godtroende vitne i denne saken, som han syntes var helt i orden fra påtalemyndighetens, politiets og pressens side. Sorenskriver Jordbrukets folk har klynget seg til sine organisasjoner i håp om at disse skulle kunne gjøre noe, og hvor hadde vi vært i dag uten organisasjonene.

Som jeg før har nevnt har jeg ikke pålagt meg alt dette besværet, de fire reisene til rettene i Oslo og de følelige omkostningene gjennom mer enn 6 år for å «vinne rett»

Annelise Parow
TANNINSETNING
Trondheim
Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

Tannlæge
MARTIN KJELDAAS
Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Tannlege Maamoen
Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

R. Gjessing
Urmaker
Drammen
Tlf. 25 07

Benytt

HÅNSKOMAKEREN
i Neuberggt. 15 - Oslo
hvis du vil stå på en god fot

Er det noen

av «Folk og Land»s lesere i Oslo som har en hybel til leie for vår datter fra ca. 15. august. Henv. Ole Evje, Gol, Hallingdal, tlf. Gol 180 a.

Unormale tider

Forts. fra side 1
hjelp som er uteblitt, og gode år som av og til er blitt dårlige.

En dag nås grensen. Ikke en grense for en akutt krise, men en grense for hva menneskene tåler av slit, skuffelser, nedvurdering av deres innsats, brutte løfter og håp. Jordbrukets folk har klynget seg til sine organisasjoner i håp om at disse skulle kunne gjøre noe, og hvor hadde vi vært i dag uten organisasjonene.

Grensen er nådd. Det som måtte til er kommet. Jordbruket sa fra at nå kunne det ikke fortsette lenger, og ble avvist på en måte det aldri

Har De lest?

HÅKON MEYER

Et annet syn

Redaktør Herbert Ankar skrev i Dagstidningen Arbetaren, Stockholm:

«Författarens argumentering på juridisk och folkerättslig grundval har en saklig pregnans som man inte kan vifta bort med någon allmänna invändningar blott.»

Har man i Norge likevel viftet argumentene bort uten engang å gjøre innvendinger? Fåes gjennom alle bokhandlere.

NRF-okse til salgs

337 Gran, f. 11/12 1950 hos Ingvar Dobloug, kjøpt av meg 29/9 1951 for kr. 2600, selges nå for slaktpris med tillegg av dette avertissements kostende. Oksen har 2. pr. på Stav i vår. Avstamning: Mor 88 Syrsan NRF 3169. Far Hamra Hero, f. på Hamra gods, Sverige. Her på gården finnes et par bra unger, så 337 Gran er helt overflødig her. Og sett gjennom mine briller ser det ikke ut til å være behov for hverken ku eller okse. Jeg tror alt bør slås ned og alt står i uvisshetens tegn, ikke bare på denne gård, men jevnt over der jeg er kjent.

AMUND LIE, Østre Gausdal.

«PIONJÆR»

fjell-

bormaskin

Spør en eier av «Pionjær» om han er fornøyd med den. Vi fører også lager av deler for samme. Fjellbor slipemaskiner.

Betalingen kan deles.

H. SNAPRUD & CO.

KONGSBERG
MASKINER - REDSKAPER

Det er intet våre motstandere mere frykter enn at bladets venner skal oppdage småannonsenes betydning.

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Kjøp og salg av trelast

ERLING OKKENHAUG
trelastagentur, Trondheim.
Telf. 20 884.

Dører, vinduer og trapper

Innredning for kjøkken, kontor og butikker.
Innhent anbud fra
H. CHRISTIANSENS SNEKKERIFABRIKK,
Holtv. 15, Kongsvinger, telf. 4270.

AANE DAHL

NAMSOS — Telefon 2132 - 2817 — privat 2275

Vi anbefaler:

Alleslags fiskeprodukter — kun engros.
Vår spesialitet er nysaltet torskefilet, leveres i ca. 45 kilos kasser. Kan også leveres til private med tillegg av omsetningsavgift.
— EGET KJØLE- OG DYPFRYSNINGSANLEGG —

Til Forbundets meningsfeller

Forbundet har med betydelig utlegg trykt brosjyrene «§ 104» og «Okkupasjonstida i historielærebøkene». Tross adskillig avgang har vi ennå et betydelig antall av disse brosjyrer igjen. Vær så elskverdig å bistå oss med at disse gjenværende eksemplarer kommer dit de bør, og der de kan gjøre nytte for seg. Begge brosjyrer er i stand til å pløye selv steingrunn. Og det kan trenge som en forberedelse til det som videre skal komme. Send oss lister over navn på personer som De mener trenger til dette lesestoffet, og vi ekspederer det herfra i Forbundets navn. «§ 104» koster kr. 3,— pr. ekspl. og «Okkupasjonstida i historielærebøkene» kr. 1,—, porto-fritt tilsendt. Bestilles det 10 eller fler av hver av disse brosjyrer, innrømmer vi bestilleren 30 prosent rabatt.

Støtt saken! Hjelp oss å få dette tankevekkende lesestoff ut av våre hyller og ut der det kan gjøre nytte for seg. Forsøm ikke muligheter til å spre sannheten om hva som har skjedd. Alle monner drar. Et spirende såkorn her og ett der kan skape grunnlaget for en bugnende åker! Vær så-mann! Det er en løfterik gjerning.

Send din bestilling til Forbundet, postgiro 150 28, Oslo, alt i dag!

Forbundskassereren

forklaring innrømmet at: «Jeg har ikke skrevet meddelelsen». — Den var mottatt «fra politiet». — «Jeg mente derfor det var et forhold som hørte inn under politiet, og jeg kunne av samme grunn ikke gå med på å distribuere det dementi Fanebust sendte inn».

«Jeg har hele tiden holdt meg underrettet med politiet og ment det var en politisak», sa redaktør Wilson videre og la til at han derfor ikke hadde brydd seg med å ta stilling til mine personlige og skriftlige henvendelser, men bare oversendt dem til «politiet».

Personlig oppfattet han «meldingen» med de høyst ærekrenkende, usanne beskyldningene som «en liten notis», — et ledd i den daglige meldingstjeneste til pressen, altså ingen form for forfølgelse mot Fanebust».

«Jeg hadde ikke lest alle nr. av «Paragraf 100». Et par nr. kjøpte vi». — «Høyres Pressekontor har vist akt-somhet, Fanebust ikke», forklarer herr Wilson, som nå har fått en nådig dom for sin grove uaktsomhet.

Den famøse politimeldingen innledet med at daværende riksadvokat Sven Arntzen hadde sendt de inntil da seks utkomne nr. av «Paragraf 100» til kriminalsjef Kaltenborn «for eventuelt å finne grunnlag for en påtale». — Men «etter hva kriminalsjefen i Oslo, Kaltenborn, opplyser til Høyres Pressekontor, har politiet imidlertid ikke funnet grunnlag for påtale. I hvert fall ikke i de numre som hittil er kommet ut, tillegger kriminalsjefen».

Hermed skulle altså saken være klar: Samtlige utkomne nr. av «Paragraf 100» holdt lovens mål.

I sin nød subber en så i vei med å krydre denne daglige meldingstjeningen med en

«pressen», kommer det hele i et nytt lys. I realiteten er det jo da politiet som er den egentlige injurant, og for politiet er det staten som sitter med ansvaret, ikke syndebukken i H. P.

Kriminalsjefen tre-nerte saken

Da jeg i oktober 1946 anmeldte det straffbare forhold til Oslo Politikammer, sørget den allestedsoptredende Kaltenborn for at saken ble somlet hen i 3½ år uten å bli henlagt og uten å bli fremmet. Mine mange purringer prelltet av som vann på gås. Da jeg omsider gikk veien om riksadvokat Aulie, fikk jeg det svar fra kriminalavdelingen ved Oslo Politikammer at sakens dokumenter var forsvunnet. Var det så om å gjøre for meg å fremme den da nær 4 år gamle saken, måtte jeg skaffe nye dokumenter.

Sviktende tillit

På grunn av min sviktende tillit til den såkalte rettsstaten, fikk jeg derfor h.r. advokat Finn R. Schjødt til å reise privat søksmål mot redaktør Wilson, som ga seg skinn av å være den skyldige.

Jeg skrev til kriminalsjef Kaltenborn før han ble fremmet til sorenskriver, og spurte om han hadde uttalt injuriene til Wilson, eller om Wilson hadde føyet dem til for egen regning.

Til dette svarte kriminalsjefen at han dessverre ikke kunne erindre så nøye hva som var hans uttalelser og hva Wilson måtte ha føyet til for egen regning.

Dette interessebetonte erindringstap kommer i et noe merkelig lys etter redaktør Wilsons vitnemål om at Wilson ikke har intervjuet Kaltenborn i det hele tatt.

så taktfull å holde seg utenfor vitneboksen.

Som jeg før har nevnt har jeg ikke pålagt meg alt dette besværet, de fire reisene til rettene i Oslo og de følelige omkostningene gjennom mer enn 6 år for å «vinne rett» for min personlige del. Men som redaktør og samfunns-menneske har jeg ment at det var min plikt å ta denne promilleprøve på rettsstaten og rettspleien og om mulig sette tingene på plass for at både kriminalsjefen, pressekontorene, NTB og de redaktørene som frivillig tok del i denne form for meningsteror kunne få fortjent anledning til å se seg selv i speilet og bli seg bevisst hvordan en aldri bør gjøre det under påskudd av å gjenreise frihet og demokrati her i landet.

Dersom noen fremdeles skulle være i tvil om hvorvidt min opposisjon mot det uhemmede rettsraseriet og den store fariseisme i etterkrigsårene var berettiget og tilbørlig, — vil jeg minne om en uttalelse av professor, dr. juris Johs. Andenæs, inntatt i første nr. av «Paragraf 100» i april 1946:

Hva er nazisme?

Nazismen er en åndsretning med brutalitet, intoleranse, rasehovmod, forakt for rettsprinsipper som kjennetegn, en åndsretning som har smittet mange av dem som har stått aktivt oppe i kampen mot nazismen sterkere enn de kanskje selv er klar over?

Det som er til stede av levedyktig nazisme i dette land i dag, det finnes neppe blant de slagne menn innenfor eller utenfor fangeleirene. Det finnes blant seierherrene, i alle politiske leirer, over alt hvor intoleransen og bruta-

om han er fornøyd med den. Vi fører også lager av deler for samme. Fjellbor slipemaskiner.

Betalingen kan deles.

H. SNAPRUD & CO.

KONGSBERG
MASKINER — REDSKAPER
Tlf. 885 - 248.

KJØP PUFFKORN

25 prosent
billigere

Kjøp Korn-gull i enhets-pakning på 3 kilo.

Kr. 14.50

fritt tilsendt i posten. frakt og oppkravsgebyr betales av oss. Dette tilsvarer 30 pakninger i de vanlige 100 gr størrelse.

3 sorter

i hver forsendelse:
1 kg hvetepuff
1 kg havrenøtter
1 kg puffed ris

Variert dessert

hver dag i 2 måneder for en familie med 2 barn - til en faktisk pris av

25 øre pr. dag

Billigere kan det ikke bli. Bestill i dag. Korn-gull er holdbar i månedsvis - sprø og fin

BESTILLING

til Lillebergen Havremølle — J. Hestdal Lillebergen pr. Bergen
Send straks 1 pk. Korn-gull - puffkorn:
1 kg. hvetepuff Frakt-
1 kg. havrenøtter fritt
1 kg. puffed ris fritt
til pris kr. 14.50

Navn:

Adr.: F. L. nr. 25

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger oljet, m/ kadimerte beslag

Inneh. Alf T. Lunde
Mosseveien 8
Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Fritt husvær i Østfold

ut juli og august, på egen kost, for enslig dame uten midler. Gjerne fra Nordland ell. Finnmark, men ingen betingelse. Eksp. anv.

Forts. side 4

FOLK OG LAND

**Hvem har
ansvaret
for at Arbeids-
tjenesten ble
slått ut med
vaskevannet?**

Den verste vei
man kan velge er
den IKKE å
velge noen.

FREDRIK DEN STORE

Megetsigende trykkfeil!

En skulle tro at husdikteren Kumbel i dansk «Politikens» hadde lest lederen i «Folk og Land», nr. 24 da han rev av seg følgende strofe:

Trykkfeil har den virkning når de vil,
at de får oss til å tenke etter

Nylig var en passus endret til:

Folkestyret hviler på et spill et spill av frie kjetter.

Tre spørsmål

1

Bekjenner du deg til Europa, eller forneker du Europa slik at du finner det naturlig at Europas sentrum ligger over verdenshavet i en annen verdensdel?

2

Er atombomben det eneste som verner vår vesterlandske kultur?

3

Frykter du fremtiden, og hvorfor?

Du kan la spørsmålene ligge. Men bli ikke forbauset om andre kommer og løser dem.

Bry deg ikke om små ting når du er på vei til store.

HEBBEL

Cappelens syn på NS-medlemskap som bistand til fienden — rettsstridig sådan — blir da fullkommen meningsløs! Dette gale syn kompromitteres i Bergenske-saken totalt av statsadvokat Cappelen og riksadvokat Arntzen.

Bergen politikammers mer underordnede funksjonærer med politifullmektig E. Kristjansson i spissen la frem en innstilling, hvor tjenestemennenes illusjoner om likhet for loven i rettsoppgjøret kom til syne på en for samme pinlig måte. Politiet hevdet at Bergenske burde strafferettslig aksjoneres. Dette tar Cappelen meget ille opp og skriver:

«Det synes å fremga av sakens dokumenter at politiet under etterforskningen stadig har insinuert at det besto et lastverdig forhold fra direktør Falcks side ved hans opptreden overfor okkupasjonsmaktens representanter i alminnelighet, at han skal ha gitt tyskerne verdifulle opplysninger på en lastverdig måte, at han var tyskvennlig, at han skal ha stått på en personlig god fot med tjenestemenn i det tyske sikkerhetspoliti o.s.v., men slik som forholdet omtales i den foreliggende innstilling fra politifullmektig E. Kristjansson, må jeg få det inntrykk at det kleber seg noe klanderverdig ved direktør Falcks opptreden som såkalt Vertrauensmann...»

Så kommer denne statsadvokat og forståelsesfulle tolker av det høyere næringslivs bistand til okkupasjonsmakten med et fremragende forsvar for samme:

«At direktør Falck i Bergen var en av de personer som det tyske sikkerhetspolitis derværende avdeling tilkalte til konferanse for å søke orientering om forskjellige forhold innenfor skipsfarten, er ikke annet enn naturlig, og det kan ikke være riktig med utgangspunkt i dette faktum å insinuere at dir. Falck derved har optrådt på en klanderverdig måte. Falck hadde åpenbart intet herredømme over i hvilken utstrekning Sipo ønsket hans tilstedeværelse til konferanser, og under omstendighetene lot det seg ikke gjøre å nekte å møte.»

Disse statsadvokatens skjønne ord bør jo utstrekkes til alle lovlidige okkupsjonssamarbeidere. Det ligger en så personlig varme i aktoratets defensorat, at man skulle tro at Cappelen taler for sin egen syke mor. Cappelen fortsetter:

«Det har derfor isolert sett her ingen særlig interesse å få konstatert hvor mange ganger Falck har deltatt i slike konferanser. Det har videre mindre interesse å få bragt på det rene om direktør Falck ved eller flere slike anledninger har latt seg by røkesaker eller drikkevarer av tyskerne.»

(Dir. Falck har åpenbart ikke visst det som Cappelen forlanger at det minste NS-medlem skal vite — at Norge lå i rasende krig med Tyskland ustanselig...)

RETTMESSIG BISTAND.

Den utvilsomt landsgagnlige direktør Falck hevet bl. a. på tyske sjekker i Norges Bank 29,186,165.25 — niogtyve

**Hvem har
ansvaret
for at Oslo med sin
kommunale elefant-
syke, ikke blir satt
på avmagringskur?**

Fanebustsaken

Forts. fra side 3

ten Rindal hvor iett menneskene har for å bli smittet av den ånd de bekjemper. Som et greit eksempel nevner han (på side 111) at det er mer nazisme i Norge i dag enn før okkupasjonen, og at de norske konsentrasjonsleirene var en tro kopi av de tyske. — Han skulle da også være kompetent til å uttale seg om dette, — han ble som norsk kurer tatt av gestapo i 1941 og satt i nazitysk fangenskap i fire år.

*

Jeg har jo gjort andre erfaringer også gjennom disse 9 årene, herr politimester, men det får bero med dette i dag. Når dette skrives — torsdag 27. juni — har jeg ikke mottatt domsutskriften og heller ikke hatt anledning til å treffe advokat Schjødt. Men jeg skjønner at De er en politimester av den gamle garde, som ikke har latt Dem besmitte av det åndens uvær som gikk over landet fra 1940 til 1950. Jeg skulle derfor sette stor pris på om De skulle få lyst til å skrive en betraktning over hva som helst i mitt husorgan. — Jeg ser i mitt kartotek at De er

Hvorfor er det ikke likhet for loven?

Forts. fra side 1

de og dets virkelige forbrytelse er fattigdom. Jeg siterer på helt moderne nynorsk:

«... the greatest of our evils, and the Worst of our crimes is poverty, and that our first duty, to wick e v e r y other consideration should be secrificed, is not to be pour.»

De støt som livet har gitt Falck, fordi han hadde den største appetitten — var den sterkeste gutten i klassen, og er mer fremsynt og heldig enn en sekretærstat liker — har han derfor overlevet med glans. Og hans kjære Bergenske med —

Da Sovjetunionen var ung og mindre anerkjent enn i dag var pioneren Falck fremme foran de øvrige og avsluttet store kontrakter med det rødfargede Russland — So ein Ding muss Ich auch haben, — tenkte rederiet Arthur H. Mathiesen i Oslo. Og sluttet en enda mer fordelaktig kontrakt med russerne. Sovjetambassaden ble underrettet herom og kontrakten med Mathisen ble annullert. Hva brydde Falck seg om at det pompøst ble meddelt ham fra oven at Bergenskens adferd i saken ikke stemte med norsk skipsfarts interesser! Etter «frigjøringen» ble Falck selv president i Rederforbundet naturligvis. (Ovenstående versjon meddeles med all reservasjon).

Med en seig rem av Hansa-huden har Falck alltid latt rederiet pleie de aller beste forbindelser med Tyskland —

«Sankt Olavs korsets roset
ret høvet for en vestlandsk los,
som reddet hundred mænd
og hundred om igjen.»

Los da naturligvis i overført betydning.

Jeg kjenner intet medlem av den norske påtalemyndighet (ad huc) som mer elegant og selvfølgelig enn Andreas Cappelen har forklart den for disse oppadstrebbende herrers selvsagte ulikhet for loven og forrederiparagrafen — når det gjaldt «bistand til fienden» i form av medlemskap i NS, — og «hvor det er tale om en fremtredende norsk næringsdrivendes forhold til okkupasjonsmakten». Andreas Cappelen har sikret seg mot glemsel — ved i en sak hvor det just gjaldt ikke å aksjonere en slagkraftig og helgardert Falck — å skrive at det ikke er bistandens art, viktighet, omfang eller styrke som er det avgjørende, men at vedkommende ikke tilhører den beskyttelsesverdige krets av f. eks. «fremtredende næringsdrivende» og samtidig (farefritt) kan påklebes den daværende politiske giftetikett: NS eller tysker. Hør på Cappelen:

I. «Det klare frontskille som i virkeligheten allerede fra okkupasjonens første tid besto mellom tyskerne og Nasjonal Samling på den ene side og den norske befolkning på den annen side har lagt grunnlaget til rette

...ing muss ich auch haben, — tenkte rederiet Arthur H. Mathisen i Oslo. Og sluttet en, enda mer fordelaktig kontrakt med russiske okkupasjonsmyndigheter ble underrettet herom og kontrakten med Mathisen ble annullert. Hva brydde Falck seg om at det pompøst ble meddelt ham fra oven at Bergenskes adferd i saken ikke stemte med norsk skipsfarts interesser! Etter «frigjøringen» ble Falck selv president i Rederforbundet naturligvis. (Ovenstående versjon meddeles med all reservasjon).

Med en seig rem av Hansa-huden har Flack alltid latt rederiet pleie de aller beste forbindelser med Tyskland — i fred, som i krig, som i okkupasjon. Som forstandig og sunt er på lang sikt.

EN FALCK UNDER DEN TYSKE OKKUPASJON.

SLIK SOM STATSADVOKAT (AD HIC)

ANDREAS CAPPELEN SÅ HAM

Jeg har tidligere i Folk og Land nr. 14 og 20/1954 gitt utdrag av statsadvokat Cappelen og politiets innbyrdes motstridende innstillinger, som konkluderte med statsadvokat Cappelen og riksadvokat Sven Arntzens henleggelse av landssviksak mot Falck. Min fremstilling er vesentlig bygget på «Bergenske-saken med kommentarer av Rolf Sul-e'n g, hefte 1 og 2».

For ikke å bli misforstått vel jeg straks gjøre C. J. Hambros ord i en kringkastingstale fra London febr. 1945 til mine: «A ha kjempet på hjemmefronten har vært lutring og foredling. A ha vært i landflyktighet er tap av verdighet.»

Denne tapte verdighet kjenner Hambro av opplevelse. Et slikt tap av verdighet er ikke overgått den hjemmekjempende skipsreder Falck. Ti hva skriver ikke daværende statsadvokat (ad hic) i Rogaland Andreas Cappelen:

«Det er videre på det rene at Falck ved flere høve under opphold i Sverige representerte de overfor London-regjeringen tro og lojale redere, under drøftelser av vidt-rekkende betydning for skipsfarten med representanter for Londonregjeringen. Hertil kommer så at direktør Falck gjennom lengere tid var knyttet til Den sjø-militære etterretningstjeneste som han har ytet betydelige tjenester. Blant sakens dokumenter finnes det uomtvistelige bevis som godtgjør alt dette. En finner grunn til å understreke at det ikke her dreier seg om tilfeldige episoder, men om en betydelig innsats i nasjonens tjeneste, og som vedvarte under hele okkupasjonstiden.»

Akkja, ovenstående er noe som forhåpentlig ikke figurerer i våkne netter for Falck i dag? Han relste jo på okkupasjonsmaktens pass og velvilje til Sverige... Dette med å være venn og samtidig være fiende —. Vi får for vår venns skyld inderlig håpe at han ikke har formidlet sjømilitære meldinger som har ført til R.A.F.-senkninger av norske kyst-ruteskip med norske borgere, norske kvinner og barn. Og at det ikke er av slike grunner at Falck blir invitert på slottsball i dag. Jeg vil nødig tro at Olavskommandøren kan belastes med slikt. Det antas tvertimot at Falcks forståelsesfulle, lovlige og landsgagnlige okkupasjonsholdning var slik at nedenstående kan passe på ham i hans stilling som «Til-litsmann for Skipsfarten» på Vestlandet, oppnevnt av tyskerne og hans kolleger i rederinæringen:

...sak hvor det just gjaldt ikke å aksjonere en slagkraftig og helgardert Falck — å skrive at det ikke er bistandens art, viktighet, omfang eller styrke som er det avgjørende, men at vedkommende ikke tilhører den beskyttelsesverdige krets av f. eks. «fremtredende næringsdrivende» og samtidig (farefritt) kan påklebes den daværende politiske gift-etikett: NS eller tysker. Hør på Cappelen:

I. «Det klare frontskille som i virkeligheten allerede fra okkupasjonens første tid besto mellom tyskerne og Nasjonal Samling på den ene side og den norske befolkning på den annen side har lagt grunnlaget til rette for en etter forholdene temmelig sikker vurdering av grensen mellom det rettmessig og rettsstridige i det såkalte politiske landssvikoppgjør.» Det må sies at C.s ovenst. bemerkning kompromitterer denne del av oppgjøret som rettslig malplasert.»

II. «Annerledes stiller saken seg når man rettslig skal vurdere den kontakt og det «samarbeide» som ble etablert mellom det norske næringsliv og dets menn på den ene side og OKKUPASJONSMAKTEN på den annen.»

Andreas Cappelen har nå skrevet seg varm! Vi ber at leserne nøye følger hans juridiske tindebestigning inntil han når toppen hvor sannhetes fulle lys overvelder ham og han ser det som i denne sak er det vesentlige: **Selv ikke en meget verdifull bistand til okkupasjonsmakten er rettsstridig, hvis den notabene er foretatt av det høyere norske næringsliv, in casu påstemplet Falck.** Hr. Cappelen skriver nemlig videre:

«Fronten var her, særlig i den første tid adskillig uklar. De fremstøt som okkupasjonsmakten gjorde på de forskjellige avsnitt av det norske produksjons- og næringsliv var skiftende og forskjelligartede, og de motstøt og forsvarsforanstaltninger som ble gjort fra norsk side, varierte med tid og sted og etter situasjonen som den skiftet. Selv om fronten var «elastisk» og uklar, besto den dog allerede fra den første tid slik at det i hvert fall i grove trekk lar seg fastslå om en næringsdrivende eller en bedrift disponerte og handlet innenfor den ramme som den norske linje representerte, eller om det skjedde et brudd med denne linje, slik at forholdet må karakteriseres som forrederi.»

«Denne hovedstandard i det økonomiske landssvikoppgjør utskiller hovedmassen av de handlinger og disposisjoner som ble foretatt av de norske næringsdrivende **SOM IKKE RETTSSTRIDIGE, SELV OM DE INNEBAR EN MEGET VERDIFULL BISTAND TIL OKKUPASJONSMAKTEN.**»

DA BERGEN POLITIKAMMER FEILAKTIG TRODDE AT ALLE SKULLE SKJÆRES OVER EN KAM

Statsadvokat Cappelen's utvilsomt riktige syn — at Bergenskes massive militære bistandshandlinger til tyskerne — tross alt — var rettmessige, er jeg helt enig med ham i! Derfor har jeg tidligere uttalt min beundring for direktør Falcks evne til å stå på den riktige side til enhver tid og således gagne sitt fedreland med både tidsmessig og fremsynt holdning, i dag da den norske regjering, som nesten bare består av Sachsenhausfanger, har fulgt i Falcks fotspor og avsluttet militær allianse med det nyeste Tyskland. Men

...men jeg skjønner at De er politimester av den gamle garde, som ikke har latt Dem besmitte av det åndens uvær som gikk over landet fra 1940 til 1950. Jeg skulle derfor sette stor pris på om De skulle få lyst til å skrive en betraktning over hva som helst i mitt husorgan. — Jeg ser i mitt kartotek at De er abonnent på Sandnes og Jærens Avis, — så nå er jeg spent på om De etter å ha lest mitt blad i like mange måneder som jeg har ført sak mot syndebuggen Wilson i antall år, har funnet at jeg er kommet i skade for å la meg besmitte av den ånd som preget krigsnazistene eller av den ånd som preget det hellige dyr «rettsoppgjøret»? — Det er som kjent lettere å gjennomskue hverandre enn seg selv, vet De, og jeg tar så gjerne mot den kritikken som er båret oppe av vurderende argumenter og påvisninger. Det blir noe helt annet enn oppdiktete, ærerørige beskyldninger som ikke har noen annen oppgave enn å lede til terror, en terror som i følelig grad har forfulgt meg gjennom alle disse årene.

(Dir. Falck har åpenbart ikke visst det som Cappelen forlanger at det minste NS-medlem skal vite — at Norge lå i rasende krig med Tyskland ustanselig...)

RETTMESSIG BISTAND.

Den utvilsomt landsgagnlige direktør Falck hevet bl. a. på tyske sjekker i Norges Bank 29,186,165.25 — niogtyve millioner kroner. Rederiet fraktet f. eks. ca. 200 000 tonn sement til tyske festningsbygg mot England (på Vestlandet). I etterforskerens sammendrag og bemerkninger i saken heter det således:

«I dok. 13 s. 22 kommer transportarbeider Kjeilen med en forklaring som etter det man har lest må sies å være TYPISK for B.D.S.s spedisjonsavdeling. Kjeilen forklarer at han i 1943 eller 1944 sammen med andre fra sped.avd. fikk ordre av Unneland om å arbeide ved Blåmannsfjellet for der å kamuflere de tyske luftvernstillinger. Kjeilen forklarer at arbeidet besto i å bære torv som skulle dekke gråstein, hugge små trær som ble plasert rundt kanonstillingene, og endog mure opp et par maskingeværreder. Det er vel ikke noen som vil påstå at dette er arbeid for en spedisjonsavdeling,» sier politiet.

Tro nå endelig ikke at Thomas S. Falck sto i noen graverende særstilling når det gjaldt det høyere norske næringslivs og den norske kjerneindustri's svære og aldeles upåtalte bistand til tyskerne. Tyve av disse gode nordmenn var til middag på det festlige Skaugum hos Terboven i mars 1943. Og der hørtes selvsagt ingen mislyd, og Falck takket for maten.

Når Falck nylig innvidde sine nye drømmeskip på Englandsfarten — Leda og Venus — lød det anerkjennende Konge-ord til Falck, kraftisk applaudert av hele vår britisk-tenkende beaumonde. Likesom Falck i juni 1940 var den eneste norske reder som fikk Nortraships samtykke til at Bergenskes D/S Kora, og senere M/S Resolut fikk gå hjem til Norge fra Sverige. Har Nortraship også dermed bidratt til å bistå tyskerne?

Den 30. oktober 1946 forklarer senator, leder av Hauptabteilung Volkswirtschaft beim Reichskommissariat i Oslo under besettelsen, Karolus Otte til politiet bl. a.:

«Det medfører riktighet at jeg har fremholdt og uttalt at direktør Falck m. fl. har vært de nordmenn som har tjent tyskerne best under okkupasjonen. De har gjort oss større tjenester enn hvilken som helst frontkjemper, for å uttrykke meg slik. Det sier jo seg selv, da disse skip fraktet tysk materiell til Wehrmacht og maskindeler og stykkgoods til tyske foretagender i Norge, og likeledes vanlige varer mellom landene.»

Jeg har funnet det på sin plass i levende live å bidra til å reise denne Bergenskes store og vidtomfavnende leder i krig og fred dette æresminne. Han segnet ikke på ærens mark. Hans egen styrke sørget for det. Andreas Cappelen og Sven Arntzen skrev i d e'n sak det de måtte skrive, selvom de der-ved drepte det verk som heter rettsoppgjøret i Norge nå og for all tid.

...men jeg skjønner at De er politimester av den gamle garde, som ikke har latt Dem besmitte av det åndens uvær som gikk over landet fra 1940 til 1950. Jeg skulle derfor sette stor pris på om De skulle få lyst til å skrive en betraktning over hva som helst i mitt husorgan. — Jeg ser i mitt kartotek at De er abonnent på Sandnes og Jærens Avis, — så nå er jeg spent på om De etter å ha lest mitt blad i like mange måneder som jeg har ført sak mot syndebuggen Wilson i antall år, har funnet at jeg er kommet i skade for å la meg besmitte av den ånd som preget krigsnazistene eller av den ånd som preget det hellige dyr «rettsoppgjøret»? — Det er som kjent lettere å gjennomskue hverandre enn seg selv, vet De, og jeg tar så gjerne mot den kritikken som er båret oppe av vurderende argumenter og påvisninger. Det blir noe helt annet enn oppdiktete, ærerørige beskyldninger som ikke har noen annen oppgave enn å lede til terror, en terror som i følelig grad har forfulgt meg gjennom alle disse årene.

Og hermed hjertelig takk for Deres vennlige hilsen.

Toralv Fanebust.

FOLK OG LAND

Redaktør og utgiver:
JOHANNES KRINGLEBOTN

Ekspedisjon og kasse:
Postboks 3214, Oslo
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 20.00 pr. år, kr. 10.00 pr. halvår. Sverige, Danmark: kr. 24.00 pr. år, kr. 12.00 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 28.00 pr. år, kr. 14.00 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00 pr. halvår.

Løssalgpris: 50 øre

Annonsepris:
32 øre pr. millimeter over en spalte.

Bruk postgiror. 16450
Sambandstrykkeriet
Oslo